

>>>

{ Normalita }

„Obvyklé“ („průměrné“) se mění; epidemie např. může způsobit, že „normálním“ stavem společnosti už není zdraví, ale nemoc. Jestliže nějaká norma je takto proměnlivá, je třeba pochybovat o její platnosti a závaznosti. Lékař se nemůže orientovat na průměrný, obvyklý, standardní typ člověka. Normalita je něco, čeho musí být vždy znovu dosahováno jakožto životní integrity. Spor a střetnutí norem a normativit se vposledu rozhoduje na schopnosti integrovat větší časové i prostorové světy, v nich ovšem i vlastní život. Časový moment je tu mimořádně důležitý. Normalita je pojem výrazně časový, k času se podstatně vztahující. Normální člověk není mladý člověk, ale není jím ani starý člověk. Přesto mládí i stáří jsou *normovány*, a to jednotně, integrálně.

(lístek A6, ručně psáno; Praha, Filosofický ústav, 24. 7. 70.) [pozn. aut.]

700724

<<<

>>>

{ Normalita }

Průměr sám o sobě nemá axiologický charakter, tj. nic z něho axiologicky nerezultuje. Normou se stává, když je na normu povýšen. V tom smyslu pak je normalita zárukou setrvačnosti, stálosti, zárukou „statu quo“. Tj. nic v průměru samo o sobě mne nevyzývá a nenutí, abych se průměru přiblížil, abych s ním splynul. Odchylka od průměru je základní mechanismus vývojových proměn. Ne ovšem každá změna, každá odchylka je vývojově nosná resp. „konstruktivní“. Nové cesty však znamenají vždy „zkoušku a omyl“. Je-li proto průměr(nost) povýšen(a) na normu, je třeba se ptát po zdůvodnění tohoto aktu, který se nikterak nerozumí sám sebou. Konformita s obvyklým musí být zdůvodňována.

(lístek A6, ručně psáno; Praha, Filosofický ústav, 24. 7. 70.) [pozn. aut.]

700724

<<<

>>>

[Prostor a čas]

10. X. 70

Neexistuje jiný čas než čas událostí; právě tak je na události, na dění vázán i prostor. Prostor i čas jsou ve své podstatě akčním prostorem a akčním časem určitého subjektu. Protože však každý subjekt má svůj svět, do nějž vstupují (resp. v němž dostávají své místo) i jiné subjekty (i se svými akčními strukturami, tj. se svými akčními světy), dochází nutně k překrývání akčních světů a tedy i akčních prostorů a akčních časů. To znamená, že prostor i čas mají tendenci se emancipovat ze sféry pouhé sub-

ječnosti (tj. vázanosti na jeden subjekt) a vytvořit strukturu povahy inter-subjektní, eventuálně i super-subjektní.

701010

<<<